pekár - ***pekárstvo, pekári***

Pekár Ferdinand - (*1926); akademický maliar žijúci a pracujúci v Piešťanoch; v rokoch 1951-1956 študoval na Vysokej škole výtvarných umení u profesorov *Bedřicha Hoffstadtera* krajinársky odbor a po jeho tragickej smrti v roku 1955 oddelenie figurálnej maľby u *Jána Mudrocha*; po skončení štúdia pracoval ako odborný asistent na Anatomickom ústave Lekárskej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave; až do 70. rokov ťažisko jeho tvorby spočívalo v realizovaní monumentálnych prác v interiéri a exteriéri; v roku 1970 sa Pekár presťahoval z Bratislavy do Piešťan; upúšťa od monumentálnej tvorby a plne sa venuje komornej maľbe; jeho syn *Marián Pekár* je keramikom žijúcim v Kanade; pozri *slovenskí maliari 20.st.*

http://www.hospodarskyklub.sk/hd-dennik/index.cgi?2001.1.4+Domace+49

Pekár Marián - (*?); slovenský keramik a výrobca; pôsobil niekoľko rokov ako reštauratér v Bratislave a Piešťanoch; vytvoril film „Technológia keramiky“, ako učebný materiál pre školy s umeleckým zameraním a výučby; v roku 1980 pôsobil ako pedagóg výtvarnej výchovy na základnej umeleckej škole v Piešťanoch; je členom Slovenského zväzu výtvarných umení a dizajnu a člen slovenský únie sochárskeho umenia od roku 1984; v roku 1988 začal s veľkovýrobou architektonických projektov; v roku 1993 začal s výrobou keramických vzdelávacích hračiek; v roku 2000 presídlil do Vancouveru v Kanade; pozri *slovenskí keramici*

http://uniceil.com/company_profile.html

Pekár Stanislav - pozri *fotografia slovenská*

S. Pekár: Život a krása dreva I.

Pekárna - *jaskyňa* v Moravskom krase, s nálezmi rytín na konských rebrách v obdobia *magdalenienu*; súboj bizónov a pasúcich sa koní

pekárstvo, pekári - pozri *remeslá*

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Schwaz_Pfarrkirche_-_Fenster_B%C3%A4ckerzunft.jpg

http://www.liveinternet.ru/community/4470091/post308013869

Autor, názov a dátum neuvedené

Nedatované

Autor, názov a dátum neuvedené

J. H. Steen: Leidenský pekár Arend Oostwaert s manželkou Catharina Keyzerswaert (1658)

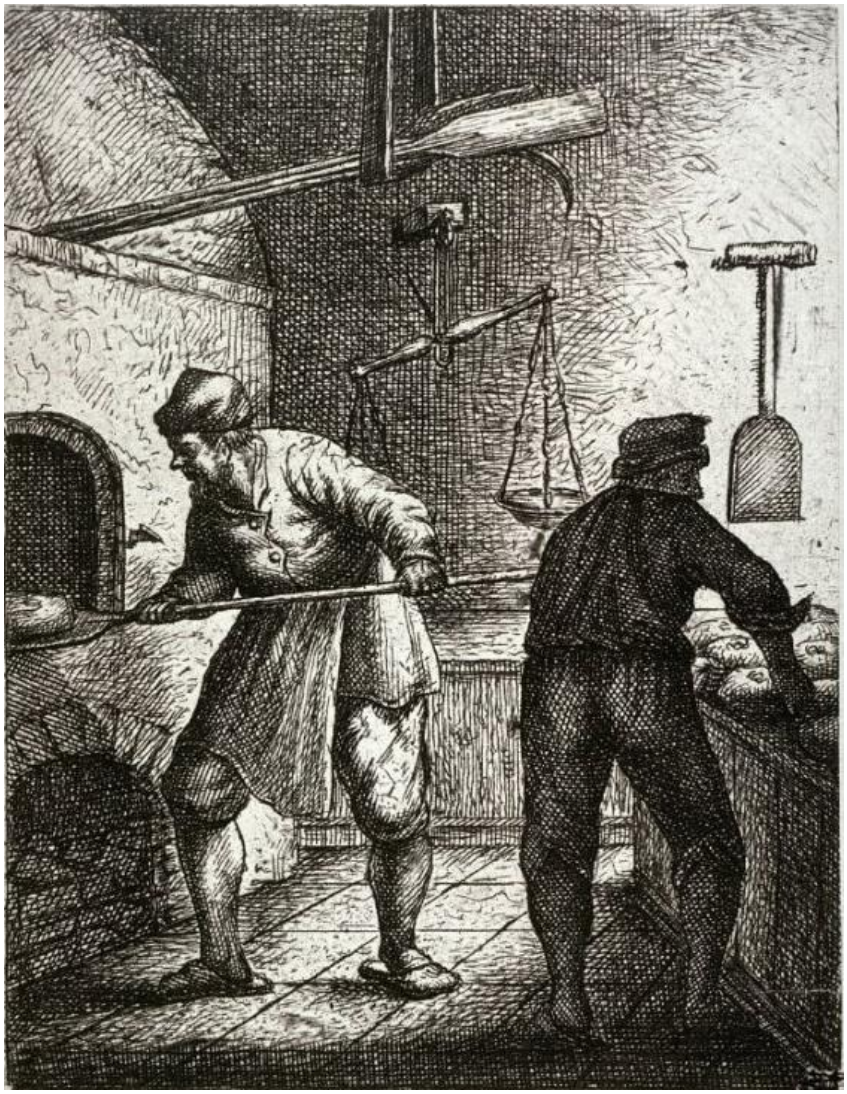

J. J. van Viet: Pekári (lept, po 1635)

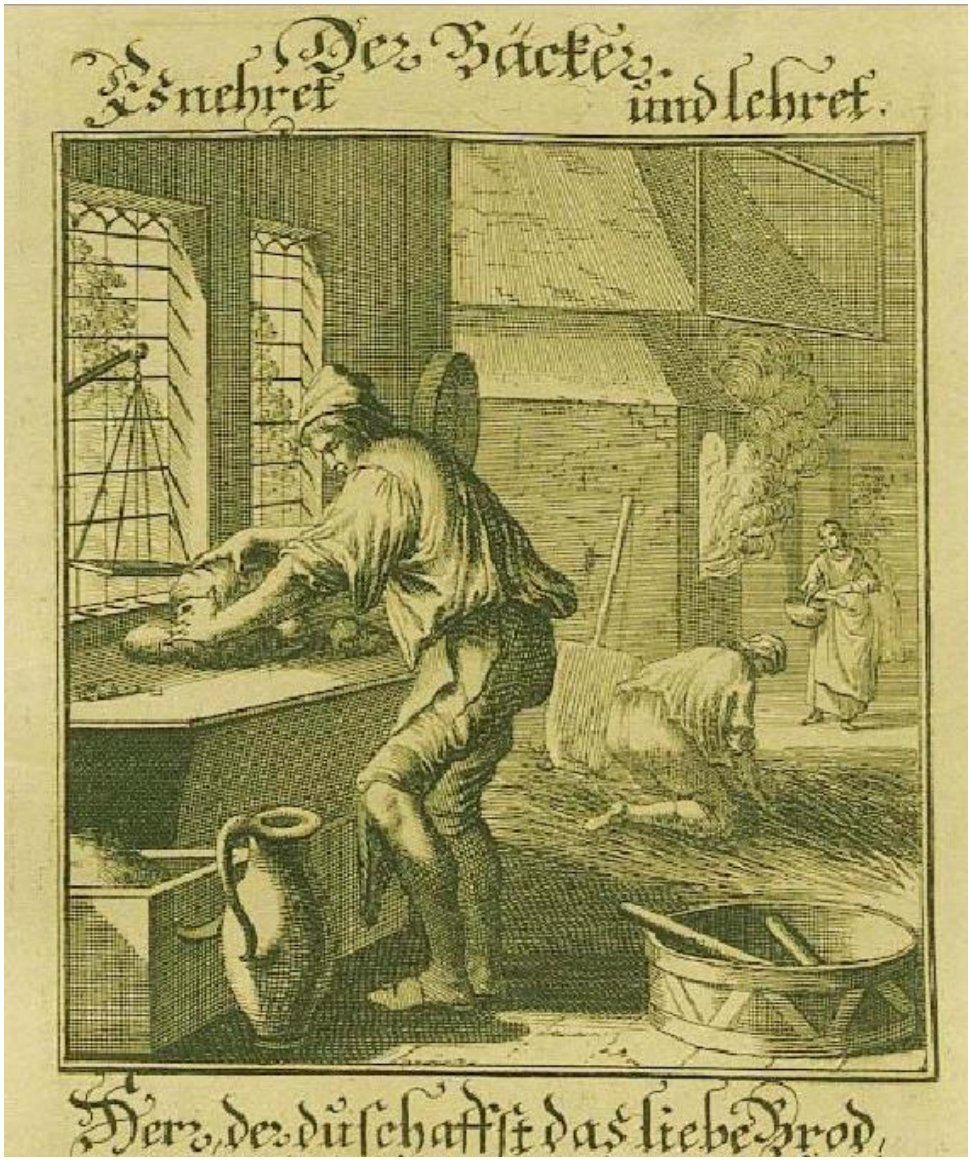

Ch. Weigel st.: Pekár (medirytina, 1698)

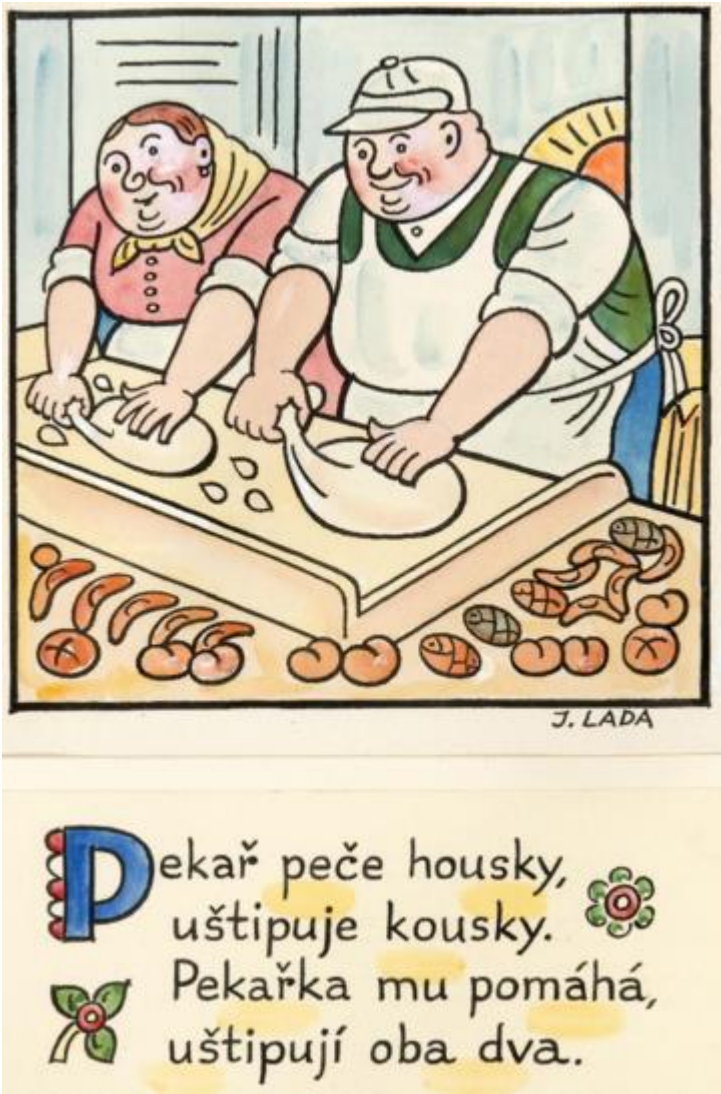

J. Lada: Pekař (ilustrácia knihy Kalamajka)

pekelná brána -

https://www.google.sk/search?q=hell%27s+Gate+in+painting&espv=2&biw=1853&bih=995&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0ahUKEwj7hJT-7NDJAhWIRBQKHaxRB0gQsAQIIg#imgrc=heSLas3eUeCTsM%3A

C. Saftleven: Pekelná brána (17.st.)

pekelný anjel - ***anjel padlý***
pekelný chřtán - český výraz pre *pekelný pažerák*
pekelný pažerák - grécky στόμα αδου/stóma abu; nem. Höllenschlund; česky pekelný chřtán; populárny *motív* stredovekej *ikonografie*; náhľad do brány pekla rozďavenej ako ústa *monštra*; objavuje sa v anglo-saskom umení a zdá sa, že jeho korene sú v nemeckej legende o *Ragnaröku*; v 12.-13.st. sa motív rozšíril po celej Európe v námetoch *Posledného súdu* a *Pekla*; v Exeterskom kódexe pekelný pažerák koreluje s čeľusťami *Leviatana*; *El Greco* bol jedným z posledných umelcov, ktorí použili tento stredoveký motív; vo Symmachovom gréckom preklade *Starého zákona* (Žalm 140 ?) narieka popravený člen kresťansko-židovského hnutia Ebionitov: „Naše kosti sú rozptýlené do úst pekla“, čo *Biblia kráľa Jakuba* prekladá ako „vyliatie našich kostí do čeľusti Leviatana“; prorok Izaiáš (5,14) píše o zlobe, pre ktorú „si podsvetie rozšíri hrdlo a bez miery otvorí ústa, šľachta i dav Jeruzalema vstúpi doň“; ikonografia pekelného pažeráka má dva typy: hriešnici padajú zhora do otvorených úst v dolnej časti kompozície; v druhom variante je pažerák umiestnený vodorovne a hriešnici do nich vstupujú; motív pekelného pažeráka sa používal aj v renesancii a vrátila sa k nemu *reformácia* (pozri *protestantizmus*); stredoveké náboženské *divadlo* často používalo pekelný pažerák ako rekvizitu alebo dokonca pracovný nástroj pekla na lov hriešnikov; dramatický vzhľad mal vydesiť verejnosť; v neskorom stredoveku bol pekelným pažerákom vyzbrojený *Kerberos*

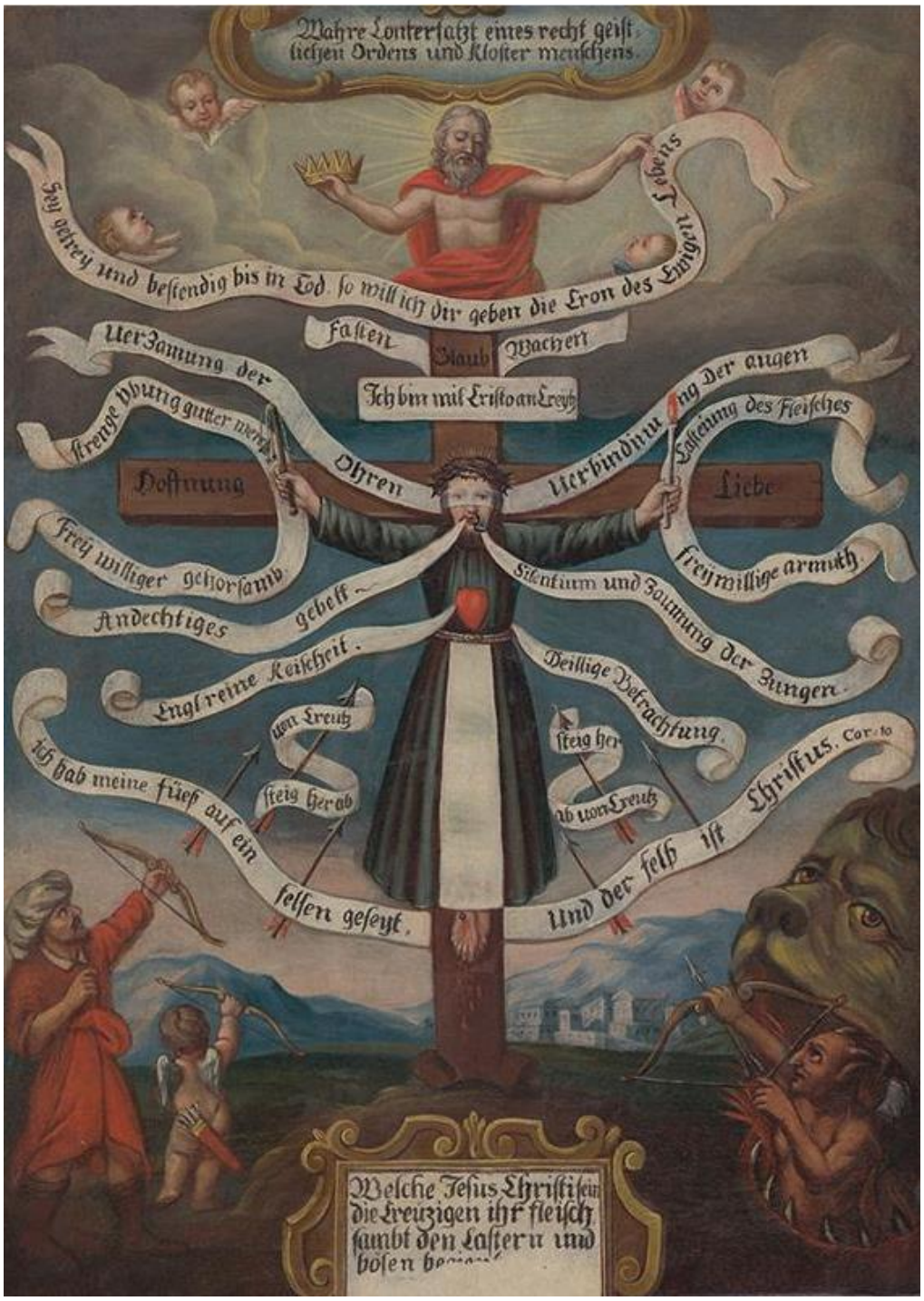

Stredoeurópsky maliar z prelomu 17.-18.storočia: Zásady rehoľníka - Pravda o slove Božom (1690-1710)

pekelný pes - v *severskej mytológii* pozri *Garm*

peklo - lat. *infernum;*.mytologická predstava miesta utrpenia hriešnikov; v kresťanstve spojená s *Posledným súdom;* prenesenie: neznesiteľné utrpenie

Baleka: v mytológiách a náboženských systémoch miesto posmrtného pobytu zavrhnutých; súčasne bolo miestom, kde zatratenci boli vystavení večnému trestu telesného a duševného utrpenia; peklo bolo hrozbou pre tých ktorí rušili spoločenský poriadok, jeho etické a cirkevné systémy (*kacíri*, vzbúrení sedliaci); v *gréckej mytológii* peklom *Tartaros*, v kresťanstve peklo v *podsvetí* alebo priepasti alebo v hlbinách mora; s peklom spájané plamene, *Luciferova* vláda, utrpenie v ohni, tma a *démoni*; zobrazenia pekla súčasťou výjavov *Pád anjelov* a *Posledného*

súdu; v stredoveku peklo často zobrazované v motívoch Posledného súdu ako otvorená hrôzostrašná tlama fantastického zvieraťa (pozri Biedermann: *vlk*); náprotivkom pekla je nebo; pozri *limbus/limbum/predpeklie, očistec; pandemónium; Hádes*; *opica*; *albigénci*, *beghardi*; *bohovia podsvetia*

Biedermann: tradičný protiklad neba vyšiel síce z predstavy temného *podsvetia*, bol však obohatený teologicky odôvodneným obrazom miesta trestu pre hriešnikov, ktorí musia pretrpieť nekonečné muky; obdobne ako nebo je rezidenciou bohov alebo Boha, peklo predstavuje ríšu vládcu podsvetia, resp. *diabla*; už opisy predkresťanských náboženstiev (hebr. šeól, gréc. *hádes*) pôsobia pochmúrne a sú doplnené vykreslením trestov pre bezbožníkov; žijúci sa doň nemôžu dostať; kresťanská predstava ohnivého pekla s jeho sírnym zápachom je sčasti odvodená od pôvodného obetného údolia gé-Hinnom pri *Jeruzaleme*, v ktorom sa pálil odpad, a sčasti z pozorovaní vulkanických fenoménov; symbolické obrazy ospravedlnenia sa v záhrobí vychádzali zrejme z obraznej reči staroperzského náboženstva (zosnulí museli prejsť cez most Činvat, ktorý sa pri prechode zlých zúžil ako ostrie noža a nechal ich spadnúť do večnej priepasti); kresťanskými symbolmi pekla sú okrem pekelných plameňov aj hrozivý pažerák *draka* alebo *krokodíla*, ďalej umrlčia maska a z antickej mytológie prevzatý pes *Kerberos*; pekelné tresty často detailne vykresľované: napr. hriech zmyselnej rozkoše trestaný tým, že pohlavie a hrude prekliatych duší ohlodávajú *ropuchy* a *hady*; starí obyvatelia Mexickej plošiny mali podsvetie *Mictlán* v podobe pekla; *Germánom* predstavovala peklo temná ríša bohyne *Hel*; pesimistické predstavy o záhrobí mali aj *Etruskovia*; ich mladšia *ikonografia* s diablami a démonmi nahradila staršie symboly *ostrovov blažených*; etruskí bohovia podsvetia so svojimi rohmi, špicatými ušami a hadmi na rukách azda natrvalo ovplyvnili kresťanské predstavy *diabla*; akýsi druh pekla je známy aj vo východoázijskom *budhizme*; v sieňach japonských chrámov sa kráľ podsvetia *Emmao* zobrazuje ako sudca nad hriešnikmi so sudcovskou palicou ako symbolom výkonnej moci; drevenné figúry v životnej veľkosti ukazujú, ako démoni odvádzajú a mučia odsúdencov mečom na škripci, železnými tyčami a na pranieri; v súčasnosti sa podobné scény používané iba zastrašenie neposlušného dieťaťa; v *islame* sa hovorí o pekelnom ohni sedemdesiat razy horúcejšom ako každý pozemský oheň; telá prekliatych majú byť zväčšené natoľko, aby boli schopné pretroieť muky; ukrutnosť týchto predstáv sa dá chápať iba ako symbolický výraz viery, že pozemské neprávosti nemôžu ostať nepotrestané, hoci na tomto svete neboli spravodlivo odsúdené; idea *apokastázy* (zmierenia) na konci vekov, vrátane pekla bola v Európe odsúdená ako *kacírska*; predstavu večného prekliatia zavrhuje aj islamský sufizmus; v náboženskom systéme *Inkov* formou pekla je stredobod zeme *uru pacha*

Heinz-Mohr: treba rozlišovať peklo (hebr. ge hinnon) ako oblasť vlády diabla a ríšu mŕtvych (*limbus*, hebr. šeol), rovnako ako antickú predstavu *hádu*; peklo je symbolom temnoty a protikladu nebeského svetla; tak ako je svetlo znamením života a tým aj Boha, znamená peklo byť zbavený Boha, tým aj života; srdcom pekla je samotný smrtonosný *hriech*, v ktorom zatratenci zomreli - z vlastnej viny absolútne vzdialení Bohu

Betz v súvislosti s heslom *číslo 8*: v islamská náboženská predstava vychádza z existencie siedmich *pekiel*, ale súčasne z ôsmich nebeských *rajov*, lebo Aláhova spravodlivosť a jeho hnev sú veľké, jeho milosrdenstvo a milosť sú ešte väčšie; pozri *symboly číselné*: *8*

Hall: pre stredovekého kresťana bolo peklo Satanovou ríšou, v ktorej po všeobecnom *vzkriesení* a *poslednom súde* (pozri *Kristus Sudca*) sú telá zatratencov opäť spojené so svojou *dušou* a naveky týrané v neustálych plameňoch; stredoveké zobrazuje peklo ako pekelný pažerák; na niektorých renesančných obrazoch má podobu morskej obludy *Leviatana* (Kniha Jóbova 41), z ktorej šľahá oheň; asi od 12.st. vstup do pekla zobrazovaný ako otvorený pažerák vo vnútri stál niekedy veľký kotol; v priebehu renesancie tento typ zobrazenia nahradený pažerákom *jaskyne*; alebo je týmto miestom oveľa neurčitejšia priehlbeň (takáto podoba pekla je odvodená z rímskej predstavy o vstupe do *podsvetia*, ktorý malo byť u Averského jazera v Kampánii (pozri *jazero Avernus*); pozri *rímska mytológia*); výjav pekla sa zvyčajne vyskytuje v pravej dolnej časti obrazu (čiže po *ľavici* Krista, určenej pre *zlo* a hriešnikov); zatratenci sú do nej vlečení za vlasy alebo hnaní vidlami; alebo znášaní dole na chrbtoch okrídlených démonov; Michelangelo prvý raz použil motív z *Danteho* Pekla, ktorý sa často opäť vyskytuje v neskorších obdobiach: prievozník *Cháron* preváža na svojom člene mŕtvych do pekla (v *gréckej mytológii* však namiesto pekla bolo *podsvetie*); alebo menej často peklo zobrazované ako brána budovy; peklo býva strážené trojhlavým psom, vypožičaným z gréckeho mýtu, *Kerberom*; ak prístupovú cestu do *neba* tvorí niekedy most, do

pekelných plameňov zatratenci padajú; pri zobrazovaní pekla samotného je často rozpoznať Dantovu predstavu radu pekelných kruhov, ktoré sa líšia druhom trestu; v tomto zobrazení vidno prievozníka *Chárona* v jeho člne (niekedy udrie svojím veslom do blúdiacej duše), alebo *Mínoa* sudc*u* v podsvetí, ktorý zavinutím chvostu svojho tela naznačuje príslušný pekelný kruh, v ktorom čaká hriešnika daný druh trestu (Michelangelo: *Sixtínska kaplnka*); muky zatratencov sú primerané povahe ich hriechov (je zaujímavé sledovať symbolika hriechu a trestu v procesiách *flagelantov* v 14.st., pri ktorých sa vrahovia váľali na chrbte, cudzoložníci si líhali na bok apod.); v 12. a 13.st. je snaha obmedziť sa na zobrazenie trestu tých, ktorí sa previnili *lakomosťou* (kŕčovito zvierajú mešce na peniaze zavesené okolo krku) a *žiadostivosťou* (ženy s hadmi a ropuchami zavesenými na prsiach a *lone*); neskoršie sú *chlipníci* mučení démonmi, hádzaní do plameňov, zvrhlíci otáčaní na ražni, pažravci (*Obžerstvo*) váľaní v špine alebo démonmi nútení jesť nepožívateľné jedlo; *závistlivci* ponáraní do mrznúcej rieky a *pyšní* ľudia ohýbajú pod bremenami obrovských kameňov, ktoré vláčia ako antický *Sizyfos* na chrbte; *Satan* dozerá na činnosť pekla a od každých z jeho troch úst visí hriešnik, z ktorých prostredný je *Judáš Iškariotský*; pozri *sedem pekiel, Gehena*

Malý lexikon biblie: hebr. gé Hinnom - „údolie Hinnom“; údolie na juhozápad od *Jeruzalema*, ktoré dostalo svoje meno podľa pôvodného majiteľa; ústím tohto údolia je *Tófet* (hebr. pohŕdanie, odpor), kde sa prinášali *obety* kultu starého *kanaánskeho* božstva *Molocha*, na čom sa obetovaním svojich detí často zúčastňovali aj *Židia* (*Jeremiáš 7,30-34*); Molochov oltár neskôr Židia zbúrali a miesto zavážali mestskými odpadkami, ktoré spaľovali; *Nový zákon* si podľa Gehenny predstavuje miesto večného trestu, *podsvetie,* peklo (*Marek 9,42-50*); južnú časť Gehenny nazývali Pole krvi (hebr. Akeldamach), kde bolo pohrebisko cudzincov; podľa *Matúšovho* evanjelia (27,3-8) a Skutkov apoštolov (1,19) vzniklo toto pomenovanie podľa toho, že židovskí veľkňazi kúpili toto pole za *tridsať strieborných*, ktoré vrátil zradný *apoštol Judáš Iškariotský*

Nový biblický slovník: výrazom peklo sa v *Novom zákone* grécke slovo *Gehenna*, čo je prepis hebrejského ge (ben) hinnom - „Údolie (syna) Hinómovho“; jedná sa o údolie blízko Jeruzalema, kde sa v súvislosti s pohanskými rituálmi obetovali deti; pôvod tohto odvodenia nie je jasný, ale je možné takmer s istotou povedať, že Hinóm je osobné meno; v neskorších židovských písomnostiach Gehenna označuje miesto potrestania hriešnikov (4Kniha Ezdrášova 7,36 z 1.stor., natoľko obľúbená, že bola zaradená do *Vulgaty*) ju charakterizuje ako miesto neuhasiteľného ohňa; *rabínska* literatúra (1.stor.) obsahuje rad názorov na to, kto podlieha večnému trestu; rozšírené boli predstavy, že utrpenie niektorých skončí ich skazou alebo že ohne Gehenny majú v istých prípadoch *očistnú* funkciu; avšak tí, ktorí tieto názory zastávali, učili súčasne o reálnej existencii večného trestu pre určité kategórie hriešnikov; táto literatúra aj *apokryfné* knihy potvrdzujú vieru vo večnú odplatu (Kniha Judit a Šalamúnove žalmy, obe z 1.st.pr.Kr.); *Nový zákon* s týmto niekdajším poňatím súhlasí; oheň pekla je neuhasiteľný, večný, jeho trest predstavuje opak večného života; nič nenapovedá, že by sa tí, ktorí do pekla vojdú, mali sa odtiaľ niekedy dostať; Nový zákon však necháva dvere otvorené pre názor, že hoci je peklo prejavom Božieho nezmieriteľného hnevu proti hriechu tých, ktorí v ňom trpia, nemusí byť bez konca; ťažko totiž dať do súladu konečné naplnenie plánu jednoty sveta v Kristovi s trvalou existenciou tých, ktorí Krista odmietajú; niektorí *exegéti* tvrdia, že večnosť trestu sa prejavuje v jeho účinkoch; každopádne slovo „večný“ nemusí znamenať „nikdy nekončiaci“, ale obsahuje „dlhé trvanie, až na hranicu predstavivosti pisateľa“; na druhej strane *Zjavenie* (20,10) hovorí o vedomom, nekonečnom trestu pre diabla a jeho pomocníkov, aj keď vo vysoko symbolickom oddiele, a niektorí *biblisti* prehlasujú, že podobný osud čaká aj ľudí, ktorí s konečnou platnosťou odmietnu činiť pokánie; v Liste Jakuba (3,6) je Gehenna, podobne ako bezodná priepasť v Zjavení (9,1nn), vykladaná ako zdroj *zla* na zemi; novozákonné predstavy o večnom trestu nie sú jednotné; popri ohni sa hovorí o temnote, smrti, skaze, odlúčenosti od Krista a o dlhu, ktorý musí byť zaplatený; v 2Liste apoštola Petra sa jediný raz stretávame so slovom *tartaros* (zvrhnúť do temnej priepasti *podsvetia*, čo *ekumenický* preklad interpretuje ako „zvrhnúť do nižších oblastí“); tartaros predstavuje klasický výraz pre miesto večného trestu, ale tu označuje prechodnú oblasť trestu pre *padlých anjelov*

-biblický text používa v súvislosti s predstavou pekla výrazy ohnivé jazero, priepasť, oheň síra, dym; používa ich aj apokalyptik Ján: jazero horiacej síry (19,20: *Víťazstvo kráľa kráľov*), ohnivé a sírové jazero (20,10: *Premoženie diabla*), ohnivé jazero (20,14: *Koniec sveta*), priepasť (9,2: *Trápenie kobylkami*; 11,7: *Zmeranie Božieho chrámu*; 20,1: *Tisícročné kráľovstvo*; 20,3: *Spútanie draka*), muky ohňom a sírou (14,10: *Posolstvo troch anjelov a večné evanjelium*), dym múk (14,11: *Posolstvo troch anjelov a večné evanjelium*), dym z pece (9,2: *Trápenie kobylkami*);

stredoveká fantázia mu najčastejšie dala podobu pažeráka satana či leviatana a obohatila ho množstvom rafinovaných podrobností s niekedy komplikovanou a ťažko rozlúštiteľnou symbolikou (*Hieronymus Bosch*)

pozri *Ariel, adventizmus, plutonický, infernum, infierno, Gehenna; uru pakcha, vlk (Biedermann); Zostúpenie do pekiel, Premoženie diabla, Spútanie draka (Hall); zoomorfný stĺp so šelmami (Baleka); Pandemonium; Inferno (Dante)*

http://en.wikipedia.org/wiki/Satan
http://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%A1%D0%B0%D1%82%D0%B0%D0%BD%D0%B0
http://en.wikipedia.org/wiki/Mortal_sin

http://www.webumenia.sk/web/guest/graphic/-/staticresults?orderBy=DATING_ASC&items=14&query=&layout=gridLayout&images=true&searchFor=data&page=6

http://www.flickr.com/photos/28433765@N07/3179392768/in/photostream/
http://en.wikipedia.org/wiki/Inferno_(Dante)

http://www.malerei-meisterwerke.de/bilder/emetrius-(meister-der-schule-von-tavara)-gruppe-der-beatus-apokalypsen-zum-textkompendium-des-spanischen-moenches-beatus-von-liebana-(8.-jhd.)-szene-die-hoelle-02817.html

http://readingmedievalbooks.wordpress.com/
http://discardingimages.tumblr.com/post/25985061392/vip-party-livre-de-la-vigne-nostre-seigneur

http://discardingimages.tumblr.com/post/25713204811/demonic-smokehouse-livre-de-la-vigne-nostre

http://www.pinterest.com/melodyannmyers/beast/
http://www.rpgcodex.net/forums/index.php?threads/horror-paintings-illustrations.96097/

Anjel ukazujúci peklo sv. Pavlovi (Apokalypsa Bib. de Toulouse, 1220-1270)

Anjel ukazujúci peklo sv. Pavlovi (Apokalypsa Bib. de Toulouse, 1220-1270)

Plamene pekla (predella hlavného oltára kostola v Bad Wimpfene, 1500)

Peklo (Zjavenie Jána) - *(Zjavenie Jána 20,14-15)*; Smrť a podsvetie vrhnuté boli do ohnivého jazera. To je druhá smrť, ohnivé jazero. A ak niekto nebol zapísaný v knihe života, vrhli ho do ohnivého jazera; jeden z výjavov rozsiahlej témy *Posledný súd;* stredoveká fantázia mu najčastejšie dala podobu pažeráka satana či leviatana a obohatila ho množstvom rafinovaných podrobností s niekedy komplikovanou a ťažko rozlúštiteľnou symbolikou (*Hieronymus Bosch*); námet pekla v *Poslednom súde* zvykne tvoriť spodnú časť scény; námety pekla (v podobe pekelného pažeráka)

sa objavujú tiež v kapitole *Zajatie šelmy a falošného proroka (19,20), Premoženie diabla (20,7-10)*

http://bar.wikipedia.org/wiki/Hejnschlund
http://en.wikipedia.org/wiki/Hellmouth

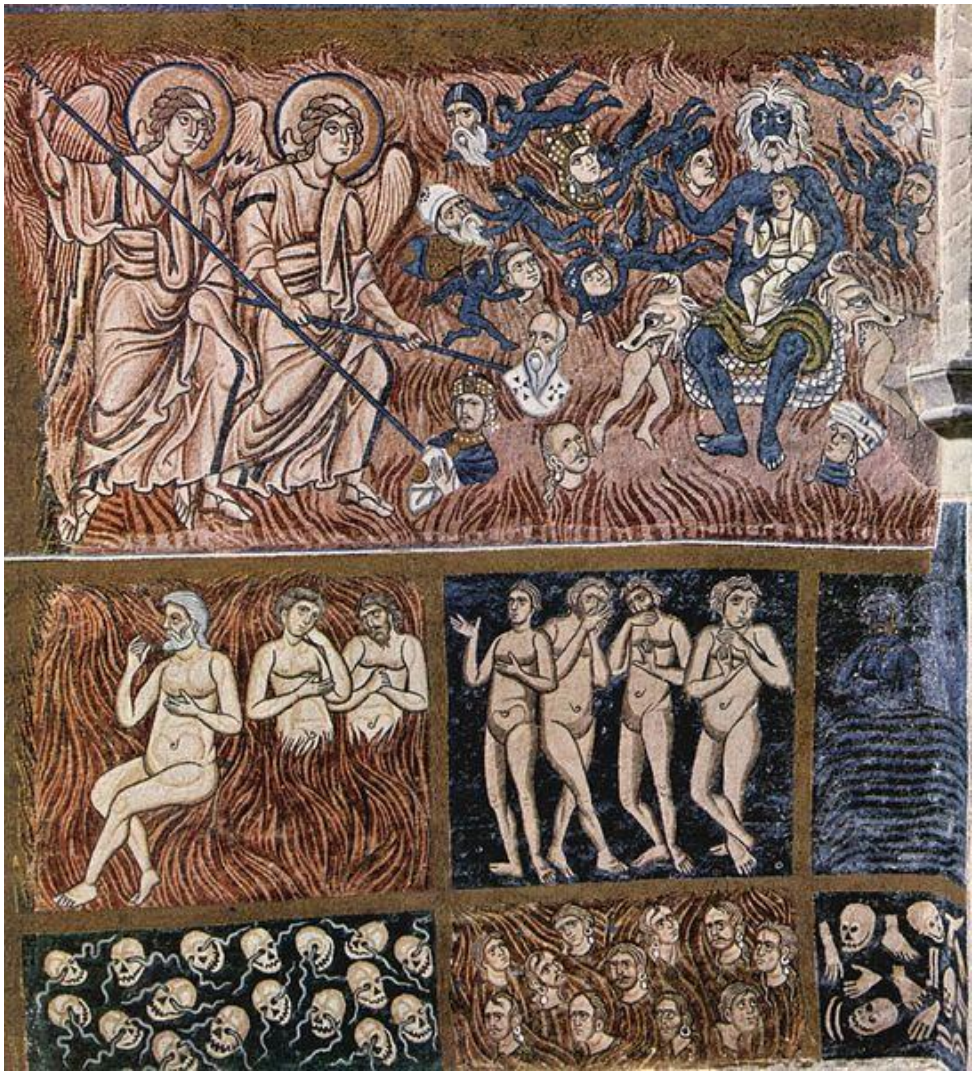

Majster z Torcella: Peklo. Satan drží dieťa Antikrista (detail mozaiky Posledného súdu z baziliky Torcello, 12.st.)

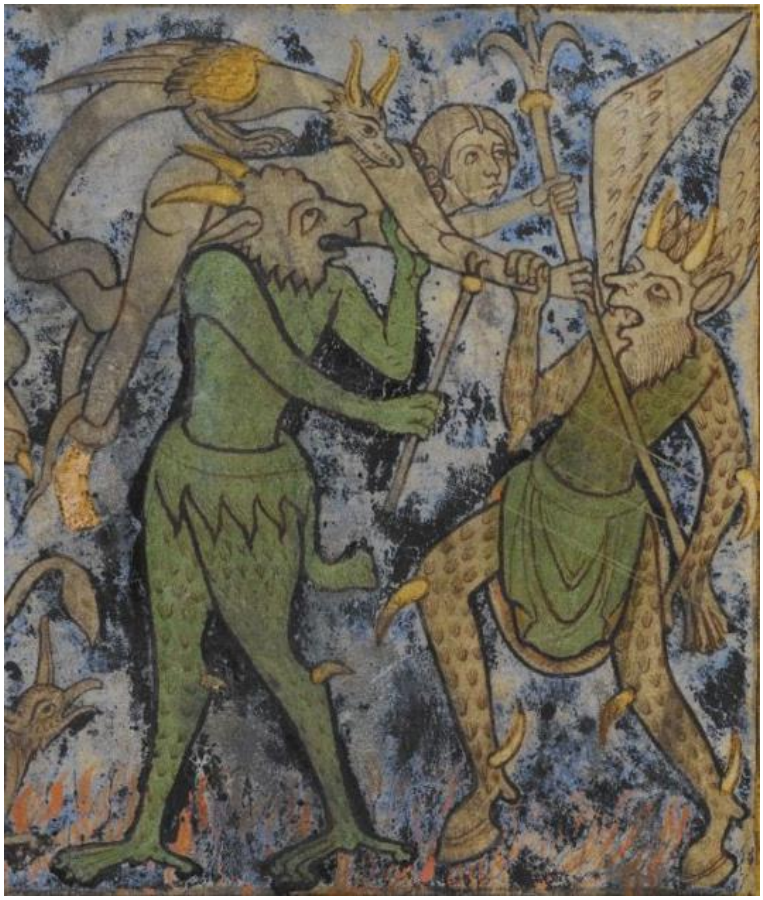

Peklo (Winchesterský žaltár, 1150)

(20,7. Premoženie diabla). **Šelma, diabol a falošný prorok hodení do sírového jazera** (Apokalypsa Jánova, 14.st.)

Pekelný pažerák (Abingdon Apocalypse', 3.tretina 13.st.)

Majster zo Sarum: Pekelný pažerák (1240-1250)

Peklo ('Abingdon Apocalypse, 3.štvrtina 13.st.)

(20,14. Posledné veci na konci sveta). **Peklo** (Beatus Silos, 1109)

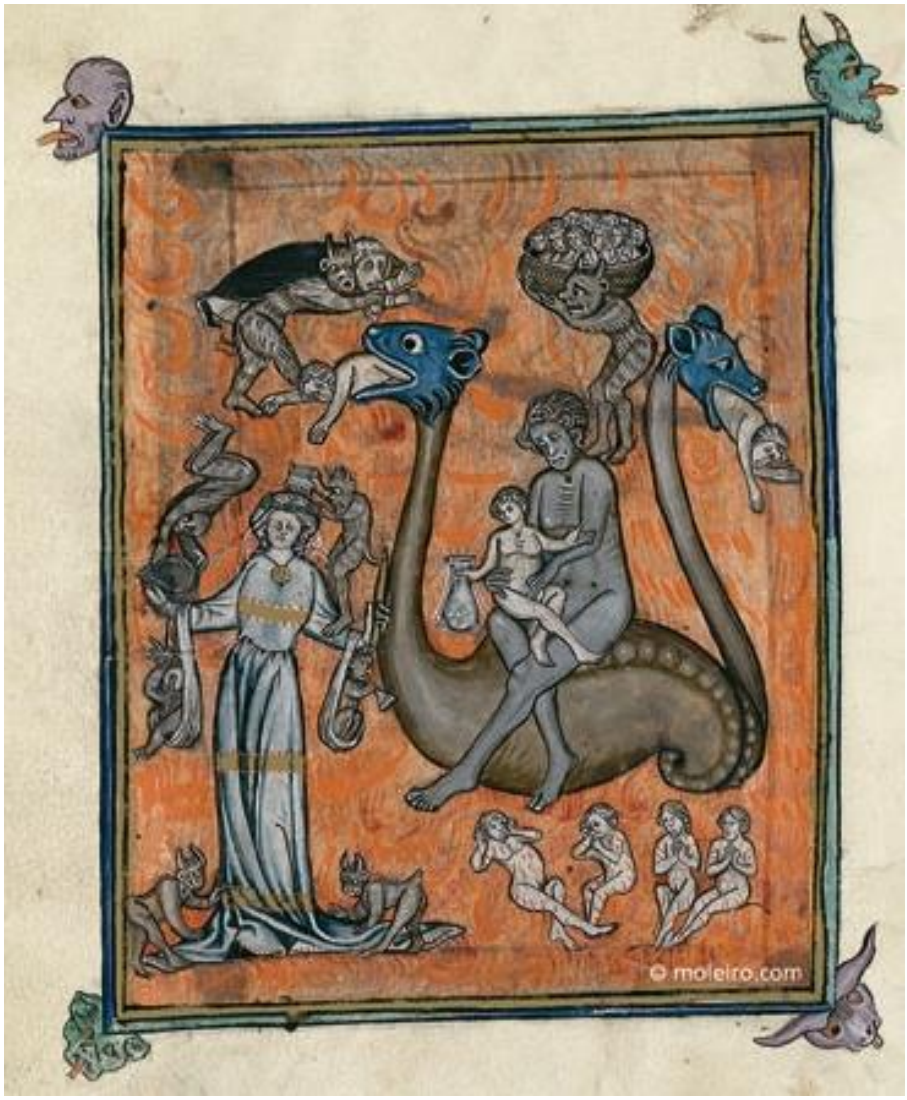

(20,14. Posledné veci na konci sveta). **Peklo. Váženie duší** (Apokalypsa 1313)

(19,20. 20,14. Posledné veci na konci sveta. Víťazstvo kráľa kráľov nad šelmou a Antikristom. Peklo). **Víťazstvo jazdca nad drakom. Peklo** (Beatus Navarre, 12.st.)

(19,20. 20,14. Posledné veci na konci sveta). **Posledný súd a peklo** (Beatus Girona, 2.pol. 10.st.)

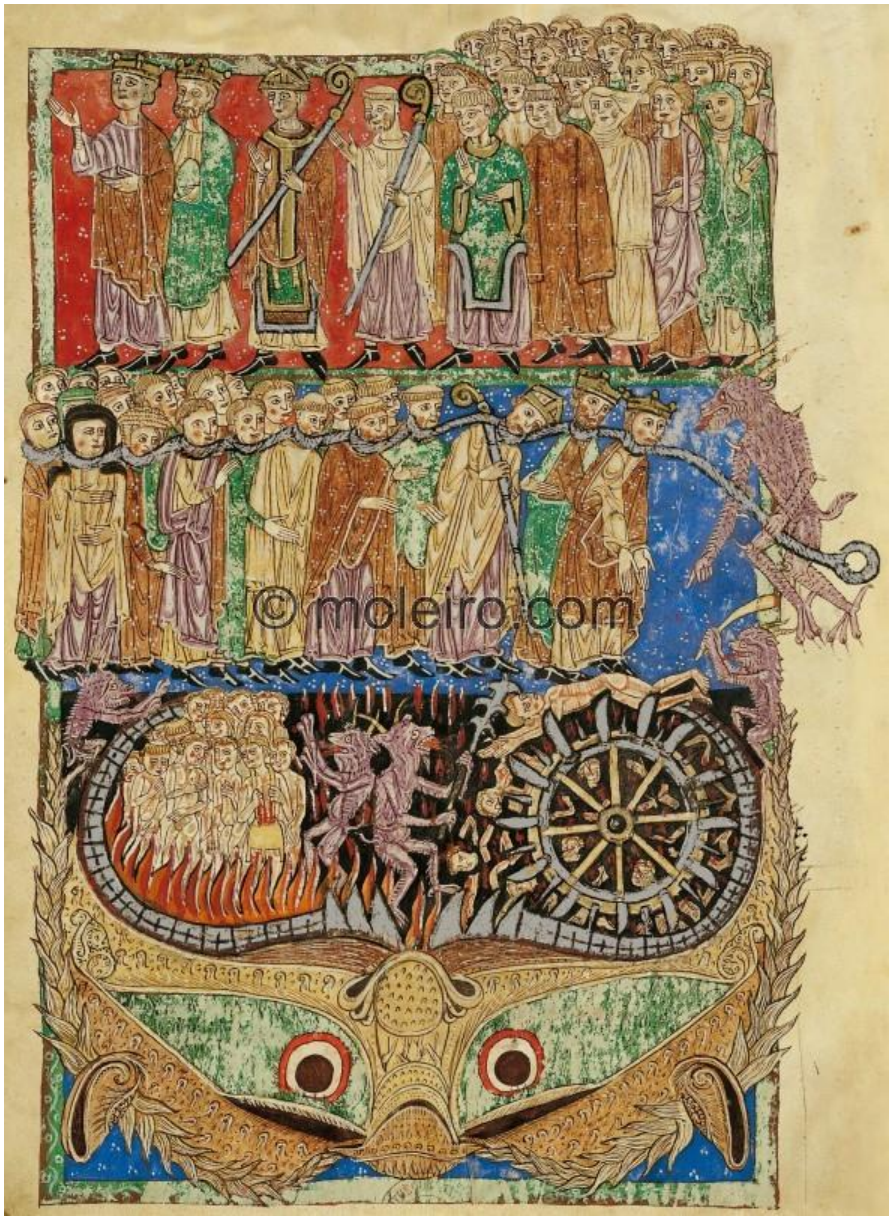

(19,20. 20,14. Sedem vecí o večnosti). Posledný súd a peklo (Beatus Arroyo,1.pol. 13.st.)

Peklo (detail iluminácie z diela Guillaume de Degulleville „Sen o púti ľudského života, mučenie v pekle“, 1380-1390, Flámsko)

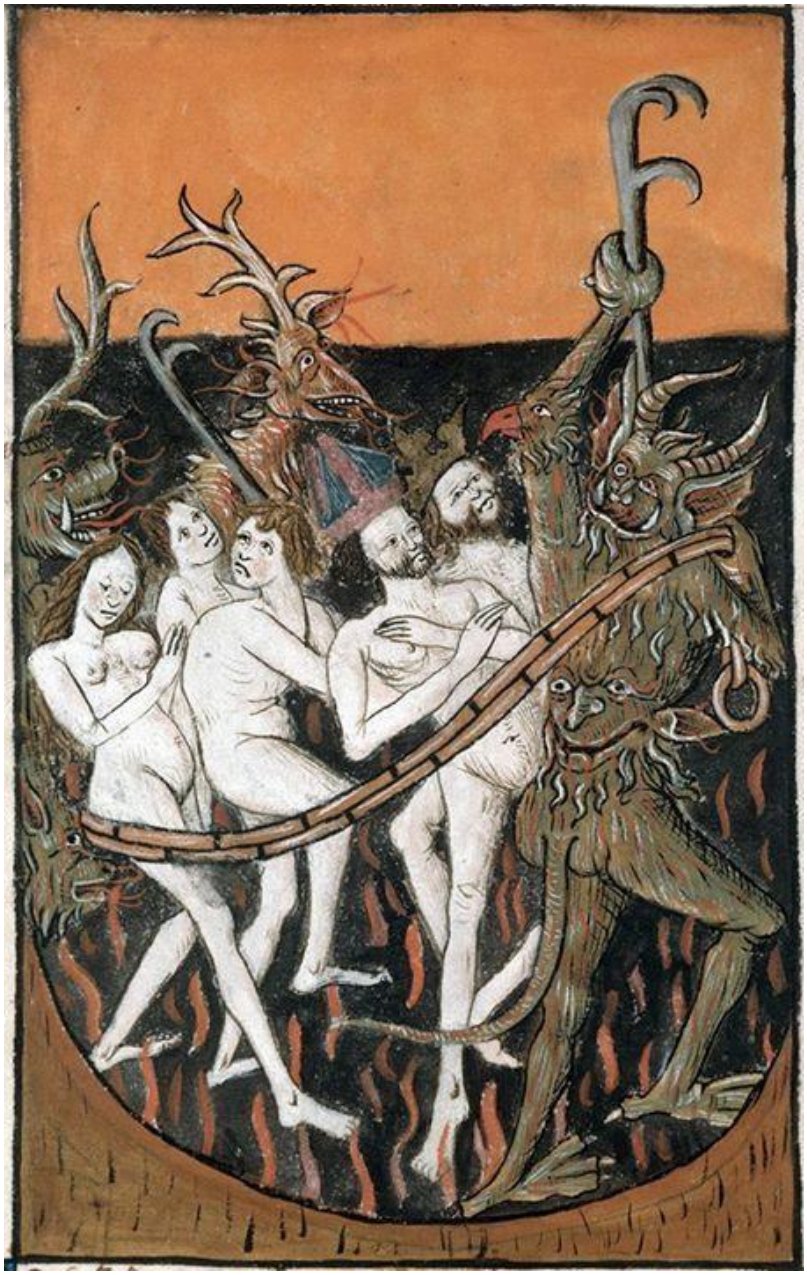

Peklo (iluminácia z rukopisu Speculum Humanae Salvationis, 1324)

Diabol s Judášom Iškariotským na kolenách o Poslednom súde (detail ortodoxnej ikony)

S. Marmion: Pekelný pažerák (detail iluminácie k spisu Visio Tnugdali, 12.st.)

Pekelný pažerák (Abingdon Apocalypse', 3.tretina 13.st.)

Majster Kataríny Cleves: Pekelný pažerák (iluminácia zo spisu Hodiny Kataríny Cleves, 1440)

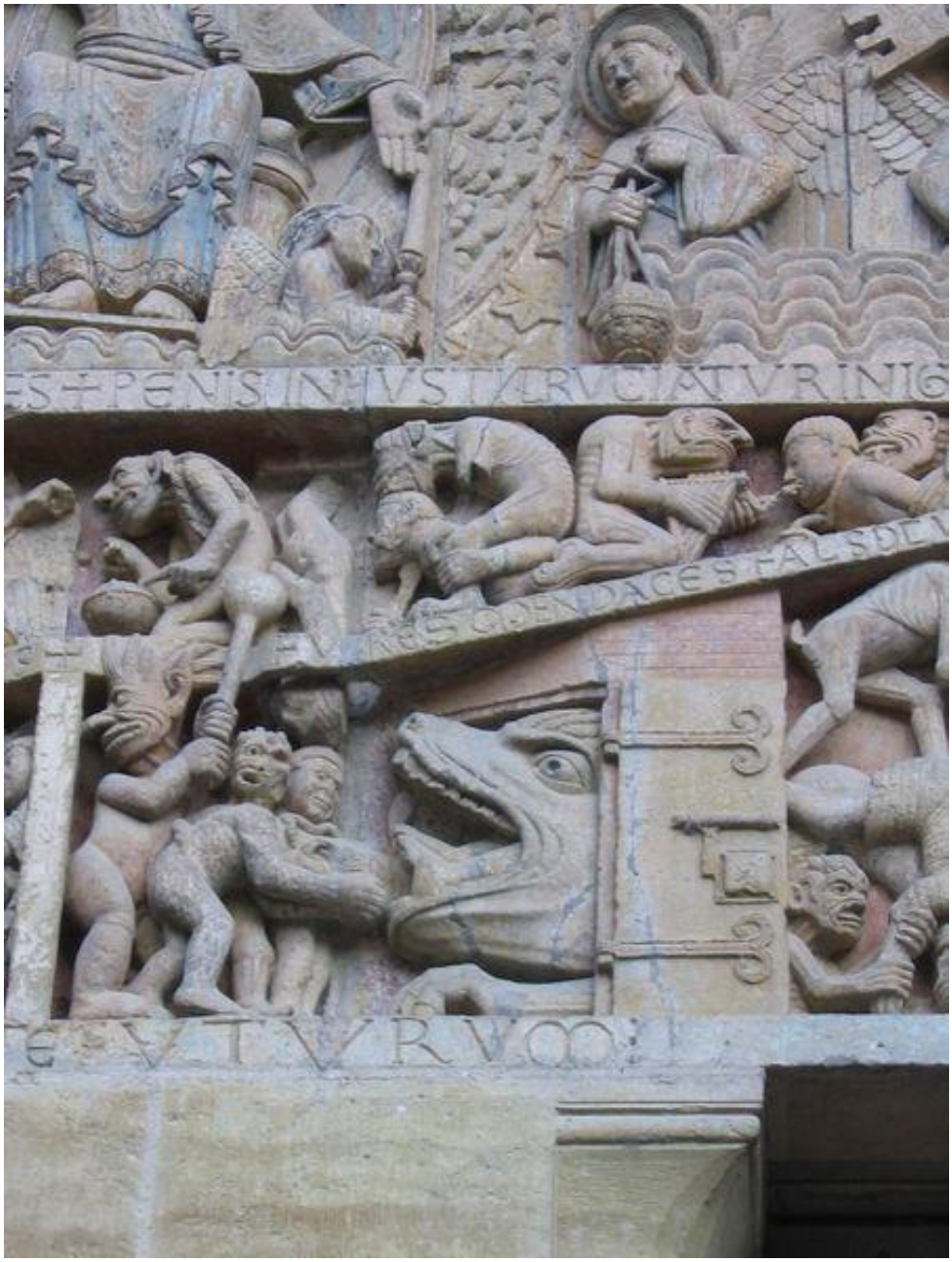

Peklo (detail Posledného súdu, tympanón vchodu, opátstvo Sainte-Foy de Conques, Francúzsko, 1040)

Sv. Michal a váženie duší a pekelný pažerák (freska z kostola v Gouaux-de-Larboust, Francúzsko, 15.st.)

Démon odváža duše do pekla (Yates Thompson MS 13, 2.štvrtina 14.st.)

Trest za chlipnosť (Yates Thompson MS 13, 2.štvrtina 14.st.)

Hriešnici hnaní do pekla (Yates Thompson MS 13, 2.štvrtina 14.st.)

Peklo (detail Posledného súdu, tympanón vchodu, opátstvo Sainte-Foy de Conques, Francúzsko, 1040)

Peklo (detail Posledného súdu, tympanón vchodu, opátstvo Sainte-Foy de Conques, Francúzsko, 1040)

Hriešnici odsúdení do pekla (detail archivolty katedrály Notre-Dame v Paríži, 14.st.)

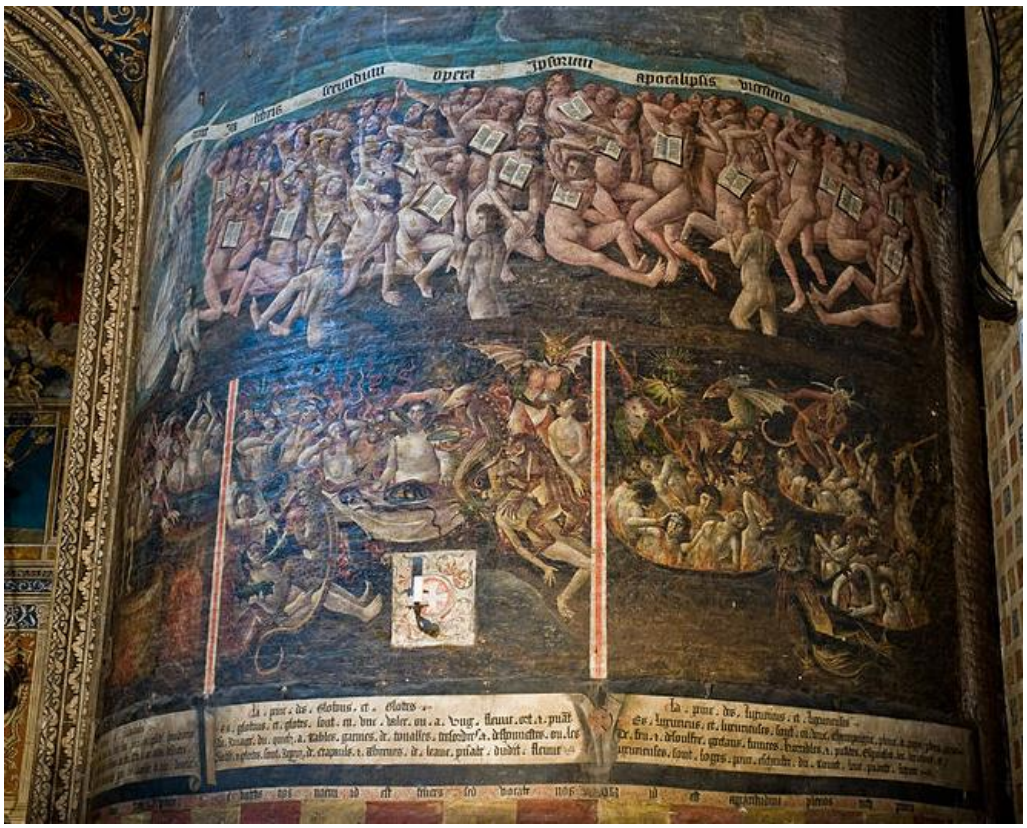

Vzkriesenie mŕtvych a Peklo (detail Posledného súdu, pilier katedrály sv. Cecílie v Albi, 14.st.)

Nasledovník H. Boscha: Peklo (detail Posledného súdu, 1500-1525)

H. Bosch: Peklo (pravý panel triptychu Fúra sena, 1500-1502)

Bratia z Limburgu: Peklo (Hodinky vojvodu z Bery, 1411-1416)

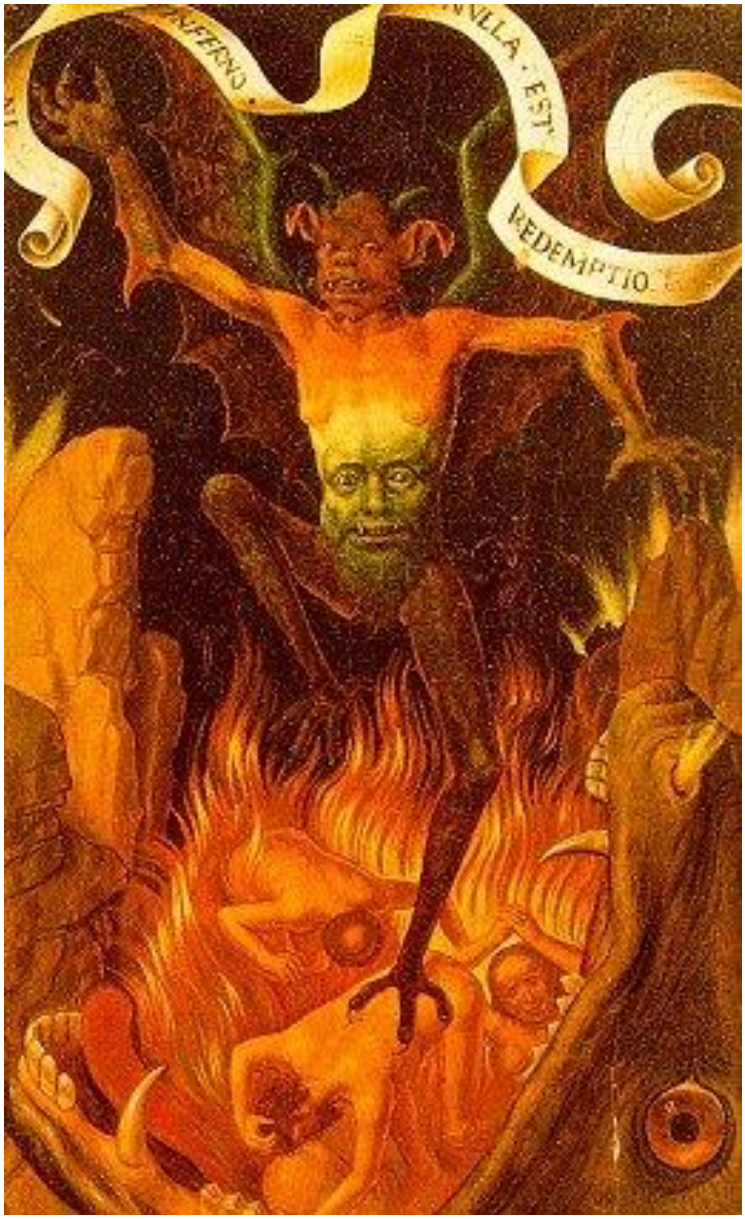

H. Memling: V pekle nie je vykúpenie (1485)

H. Memling: Peklo (pravý panel triptychu Posledný súd, 1467-1471)
J. van Eyck: Posledný súd (1420-1425)
L. van Leyden: Peklo (pravý panel triptychu Posledný súd, 1526)

G. Vasari: Scéna pekla (detail fresky Posledný súd, kupola katedrály vo Florencii, 1572-1579)

Neznámy autor: Hriešnik (1501-1600)

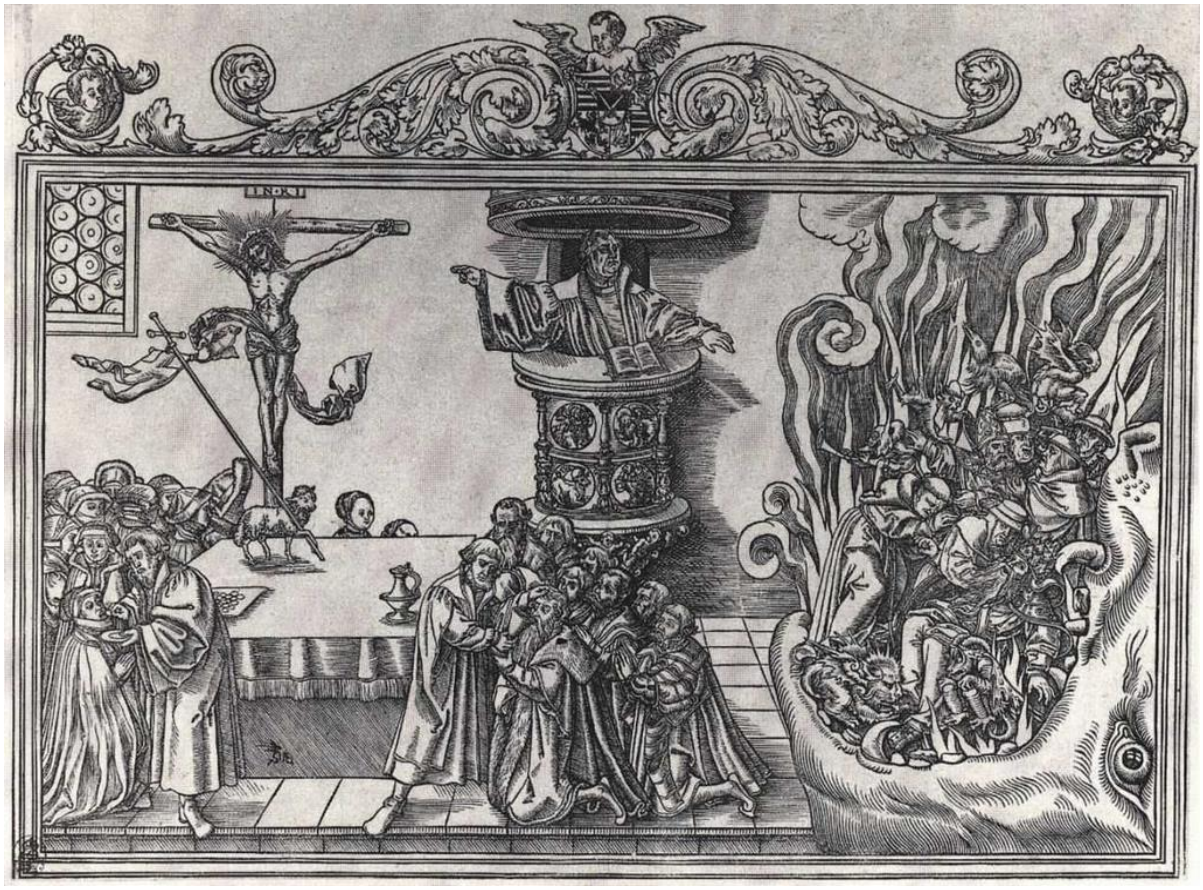

L. Cranach Ml.: Falošná a pravá cirkev (drevorez, 1546)

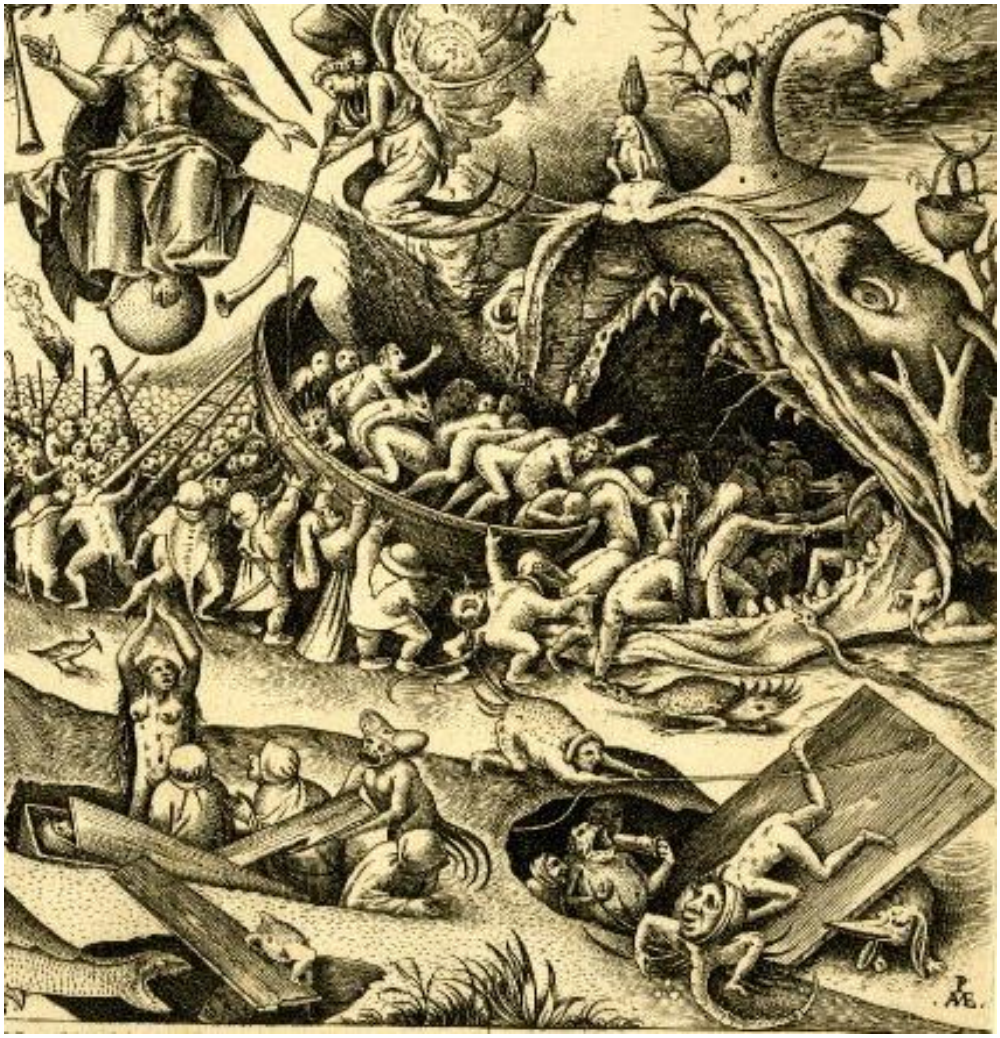

P. Brueghel St.: Posledný súd (detail, 16.st.)

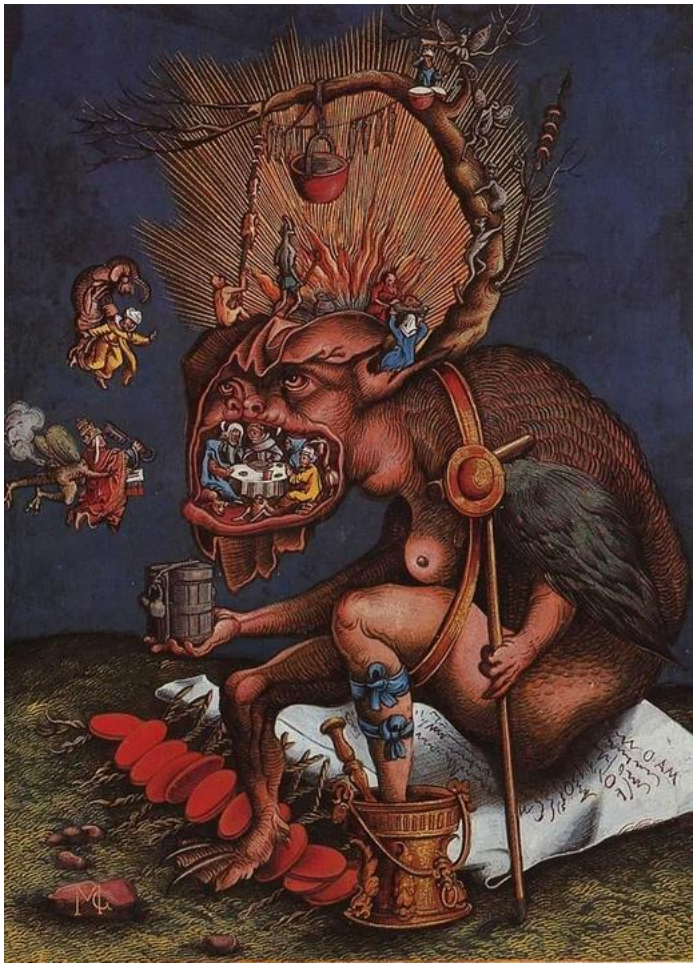

M. Gerung: Satira na katolíckeho duchovenstva (farebný drevoryt, pred 1536)

L. Cranach st.: Proti pápežstvu v Ríme, založeného diablom (titulná strana, 1545)

P. Galle: Posledný súd – Peklo (16.st.)

C. Saftleven: Pohreb bohatého muža (1631)

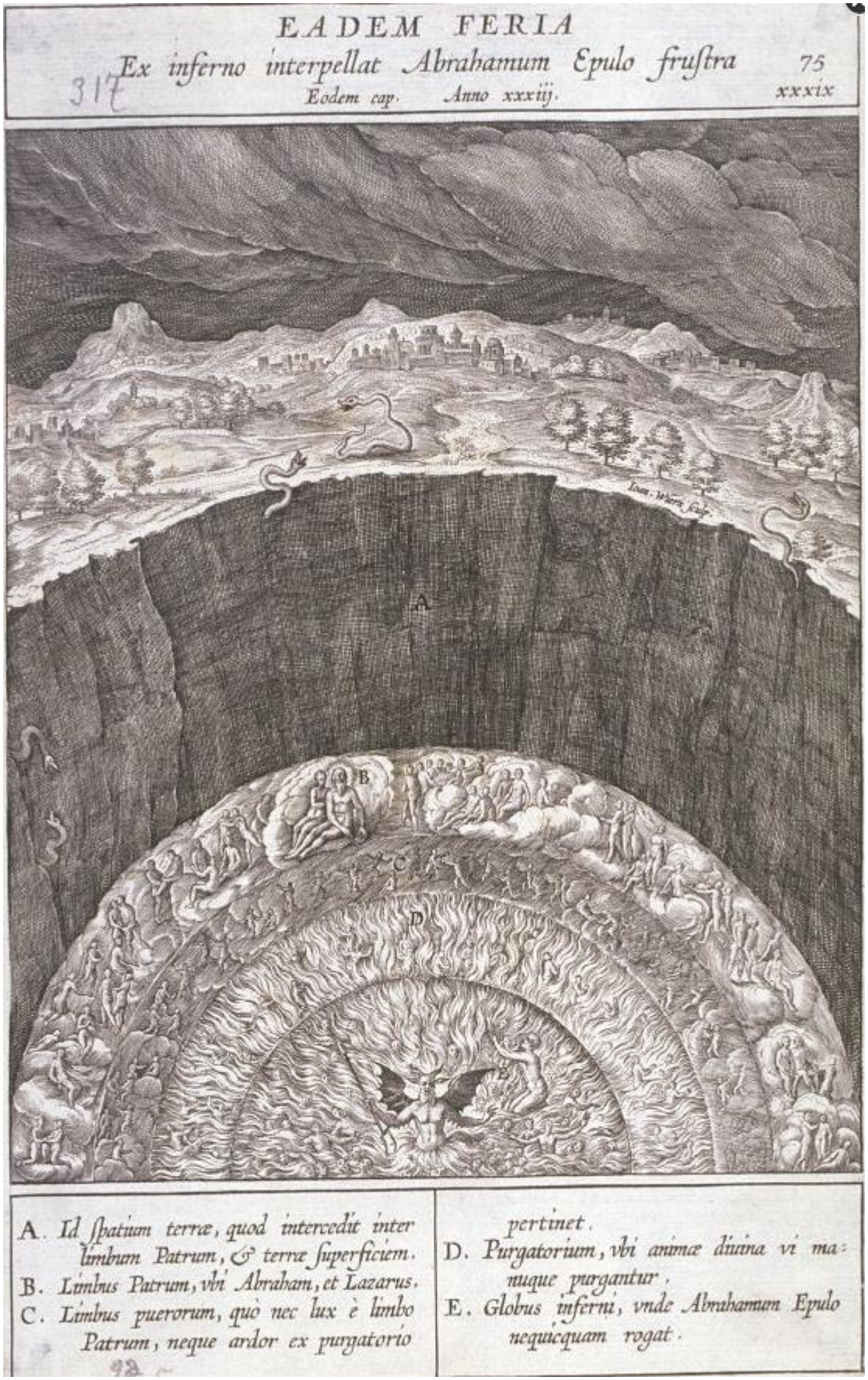

J. Wierix: Peklo. Boháč a Lazár (16.-17.st.)

H. met de Bles: Peklo (16.st.)

H. Goltzius podľa J. van der Straeta: Zostup prekliatych do pekla po poslednom súde (rytina, 1577)

J. Sadeler I: Peklo (1590)

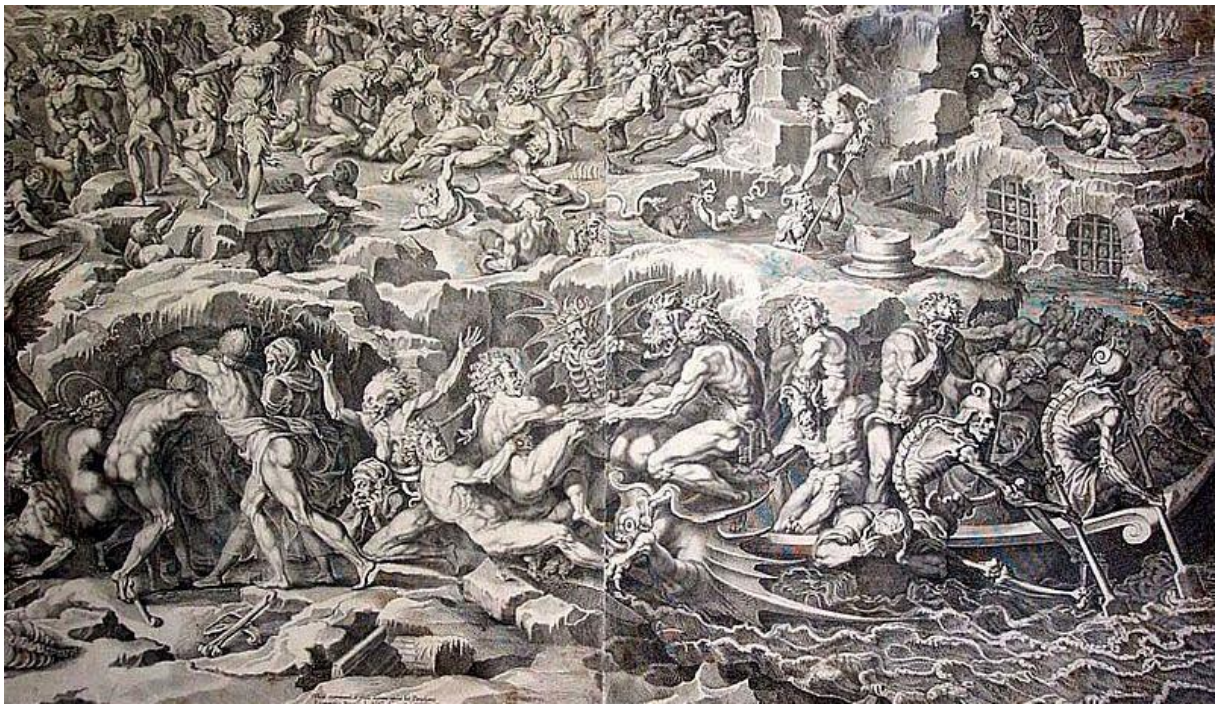

P. de Jode I : Posledný súd. Bárka do pekla (rytina, 17.st.)

Slovenský maliar z 18.storočia: Mária na nebesiach medzi anjelmi (1700-1800)

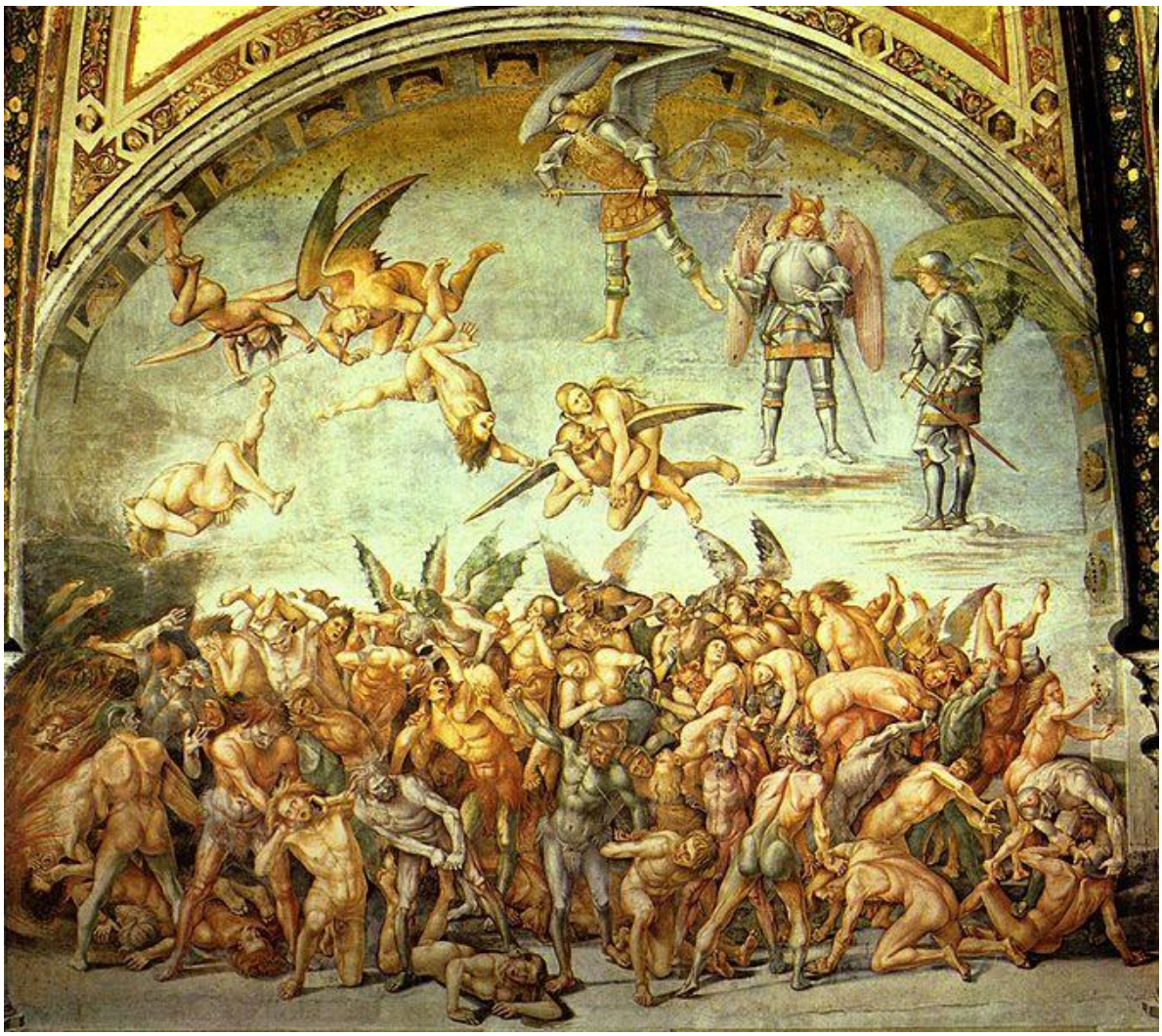

L. Signorelli: Peklo

J. Martin: Pandemonium (1841)

J. Martin: Pandemonium (mezotinta, 1823-27)

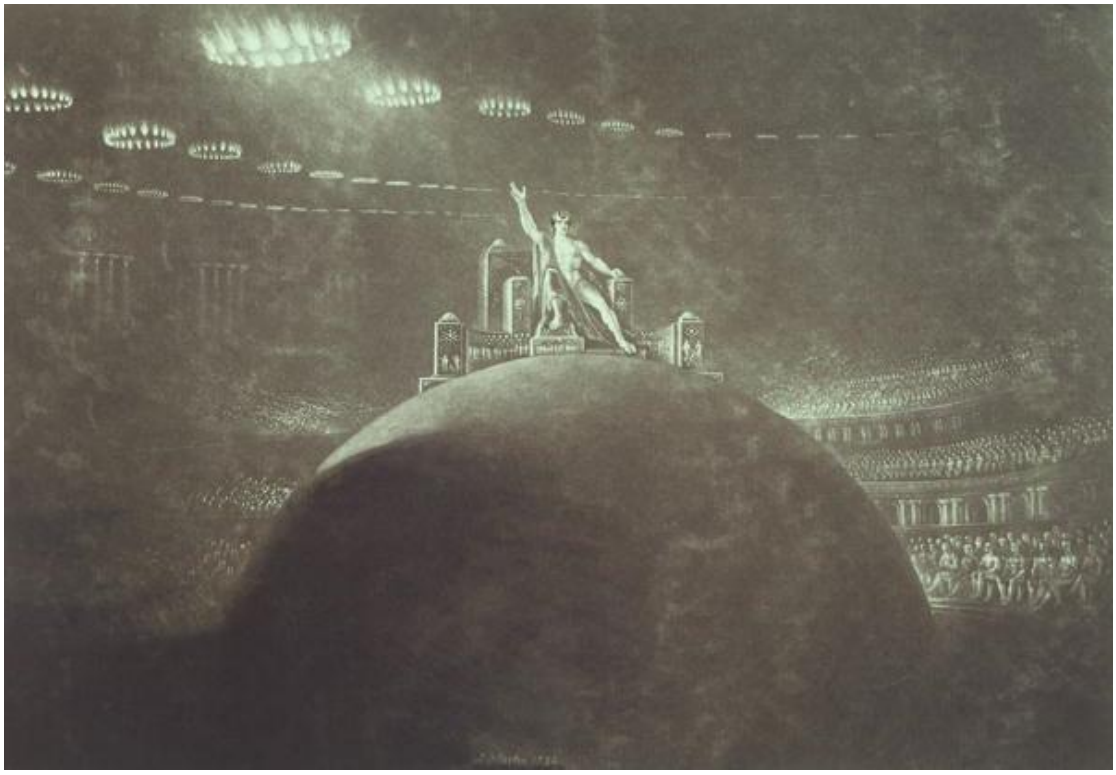

J. Martin: Satan predsedá pekelnej rade (1824)

G. Doré: Satan (drevoryt, Božská komédia, Inferno, 1857)

Pekelné monštrum (ruský lubok, 19.st.)

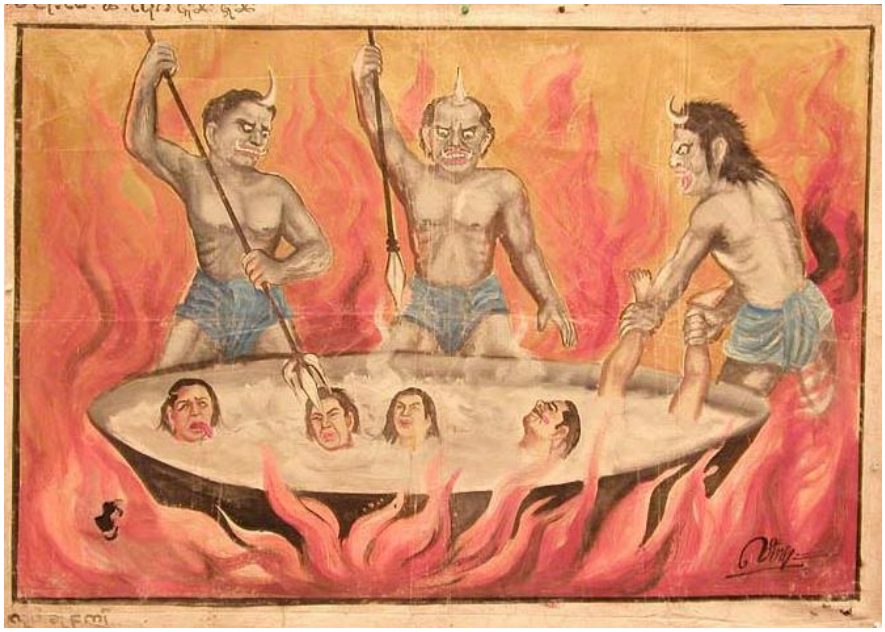

Peklo (maľba z budhistického chrámu, Barma, 19.st.)

V. Hložník: Inferno II. (1969)

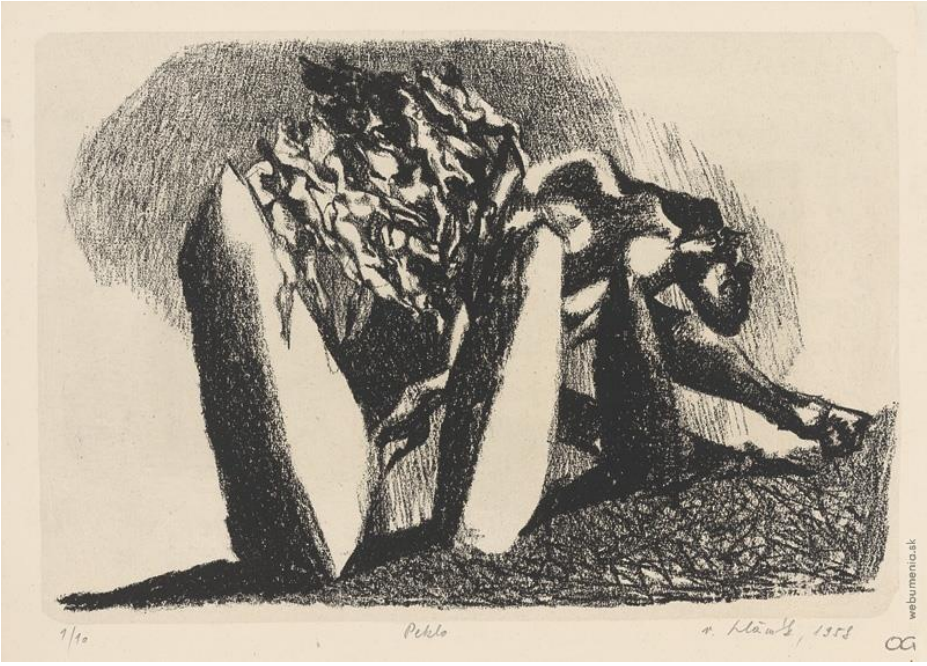

V. Hložník: Peklo (1958)

pektorál - z lat. pectoralis – „hrudný“; tiež gréc. termín *enkolpion*

1.*pancier* chrániaci plecia a časť hrude

2.v *antike* a stredoveku ozdobná náprsná *spona* plášťa

3.zdobená tabuľka na prsiach z drahých kovov (v Egypte: závesná ozdoba v podobe platničky s obrazom bohyne *Maat* nosená na *tunike* ako *insígnia* moci *vezíra*)

4.náprsný kríž s ostatkami svätcov (pozri *relikvia*), ktorý nosia cirkevní predstavitelia zavesený na prsiach (porovnaj *pacifikál*); vyvinul sa z predkresťanských schránok s *amuletmi* (*enkolpie*); od 3.st. doložené užívanie pektorálu ktorýmkoľvek veriacim, asi od 13.st. ho nosia biskupi v rímskokatolíckej cirkvi; pektorál s pozostatkami svätých najprv nosil len *pápež*, od 12.st. tiež *kardináli, arcibiskupi, biskupi, opáti* exemptných kláštorov, *abatiše*, kapitulný prepošt a niektorí ďalší preláti; v slovanských pravoslávnych cirkvách a v gréckom rítu byzantskej cirkvi sa pektorál nazýva *enkolpion*; nosia ho biskupi a všetci ostatní duchovní ho nosia iba ako vyznamenanie (stauroforos); v luteránskych evanjelických cirkvách, v anglikánskych a episkopálnych cirkvách nosia pektorál biskupi; pektorál je často bohato zdobený; pozri *ornát*

https://cs.wikipedia.org/wiki/Pektor%C3%A1l

Pektorál faraóna Ramsesa II. (nefrit, smalt, 1.štvrtina 2.tis.pr.Kr.)

J. Rombauer: Ignác Aurel Fessler (1821)

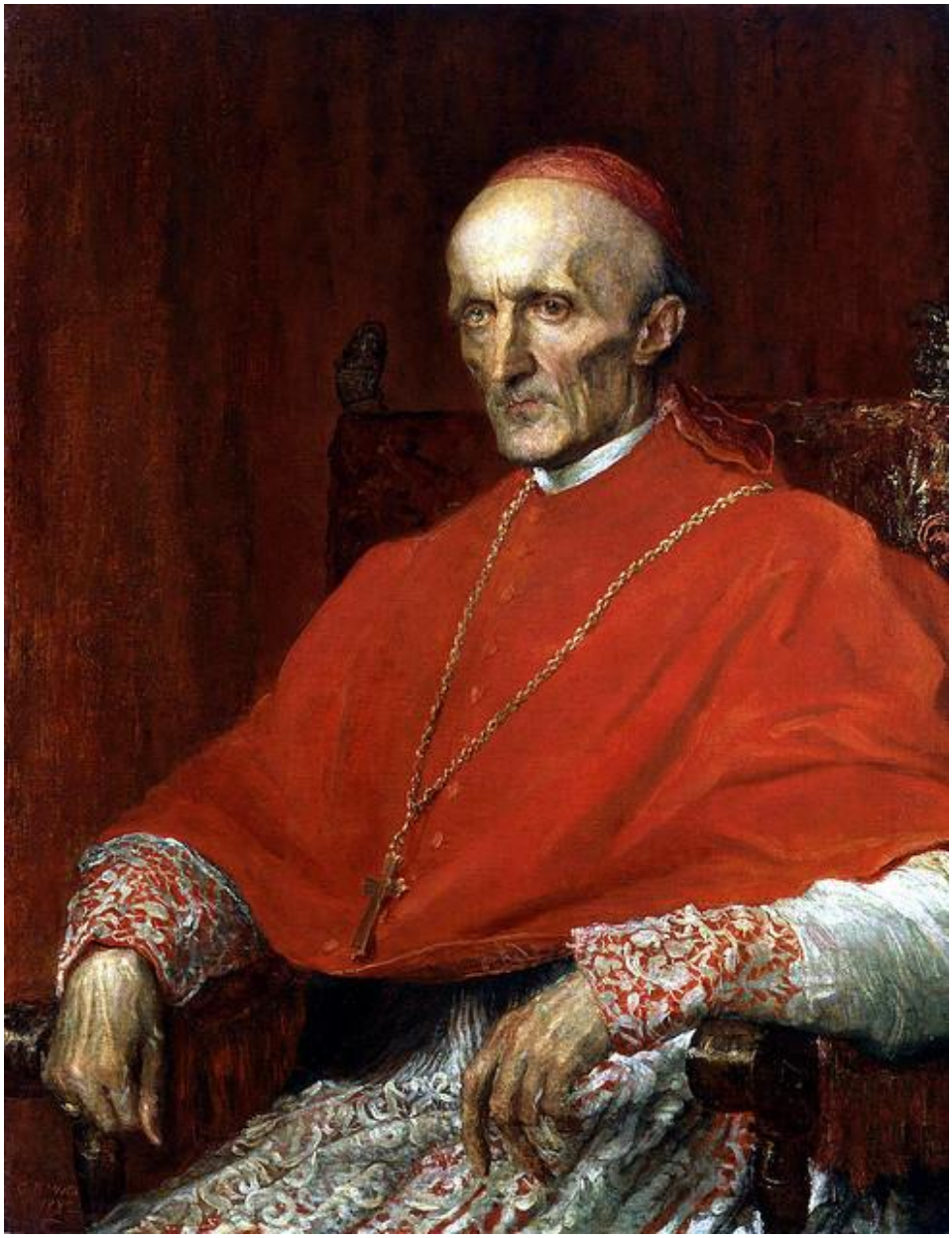

G. F. Watts: Kardinál Manning (1882)

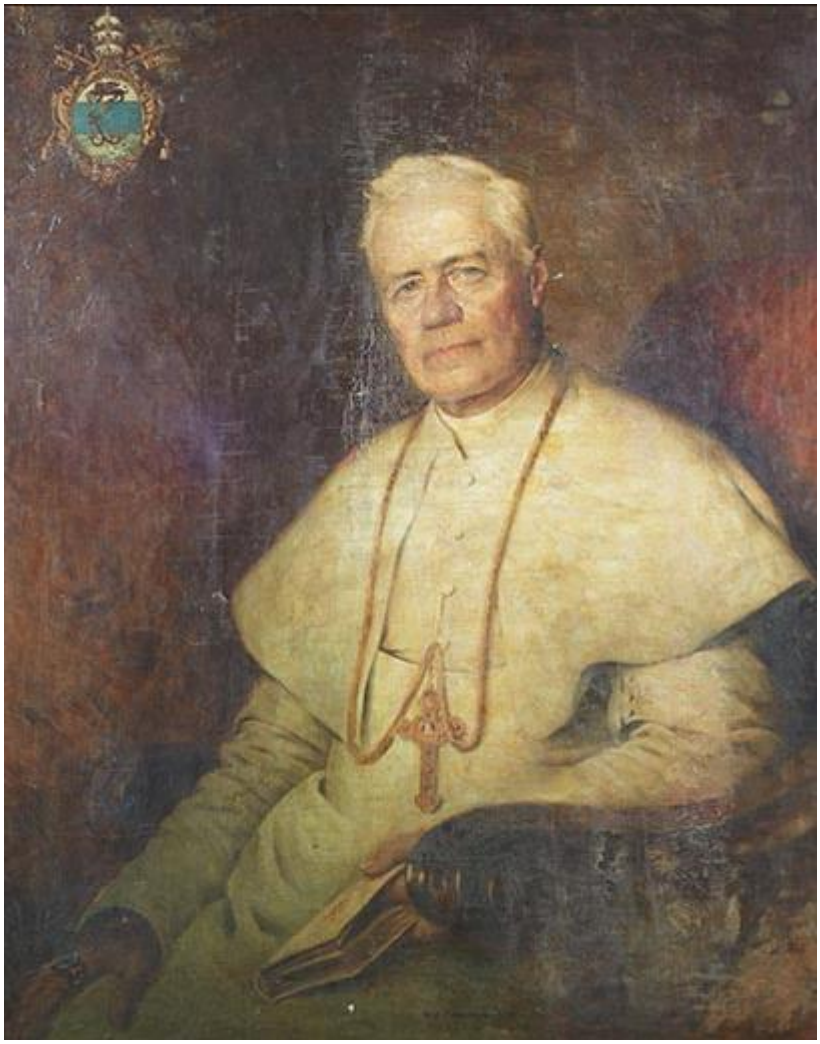

H. J. Thaddeus: Pápež Pius X (1903)

pelagianizmus - kresťanské učenie podľa britského mnícha *Pelagia* (✞429/418); podľa neho človek môže a má získať priazeň božiu nielen vierou ale aj mravnými skutkami, a preto môže uplatniť svoju slobodnú vôľu; pozri *cirkev*

Lexikon náboženských hnutí, sekt: kresťanské *heretické* hnutie založené v 4.storočí írskym mníchom Pelagiom (✞418) a rozšírené hlavne v severnej Afrike a *Byzancii*; základom pelagiánskeho učenia je presvedčenie, že neexistuje *dedičný hriech*; každý človek sa rodí dokonalý a čistý a je schopný vyvarovať sa *hriechu*, urobiť kroky pre svoje spasenie aj bez počiatočnej Božej milosti; Pelagius odmietal myšlienku, že *Adamovi* potomkovia automaticky zdierajú prvotný hriech, a učil, že každý kresťan môže cez svoju *cnosť* a askézu dosiahnuť dokonalosť; pozri *sviatosť*

Pelagia - gréc. Πελαγία/Pelagía; známa aj ako Pelgia Antiochijská, Pelagia kajúcnica alebo Pelagia neviestka; legendárna kresťanská svätica a pustovníčka zo v 4. alebo 5.st.; narodila sa v sýrskej Antiochii a vyznačovala sa neobyčajnou krásou; kým sa neobrátila na prvú vieru, viedla hriešny život ako tanečníčka a prostitútka; mala prezývku Margarita, čo znamená „perla“; raz sa sýrski biskupi stretli v katedrále v Antiochii; bol medzi nimi edeský biskup Nonn, ktorý mal na starosti kostol v Heliopolis v Palestíne; v zástupe si všimol krásnu a vyzývavú Pelagiu; karhal jej správanie a modlil s z ňu v hoteli; po tejto modlitbe Pelgia priťahovaná neznámou silou prvý krát navštívila chrám; vyjadrila túžbu byť pokrstená a to sa aj stalo; o niekoľko dní neskôr Pelagia, oblečená v mužských šatách opustila mesto; prišla do Jeruzalema a tu zložila kláštorné sľuby; v prestrojení za chlapca sa utiahla do bunky na Olivovej hore a začala viesť prísny kláštorný život v pokání, modlitbe a pôstu; obyvatelia okolitých miest ju považovali za mnícha Pelagia, eunucha; keď po niekoľkých rokoch zomrela, až vtedy zistili, že bola ženou; pozri *pustovník, kresťanskí svätci*

https://en.wikipedia.org/wiki/Saint_Pelagia

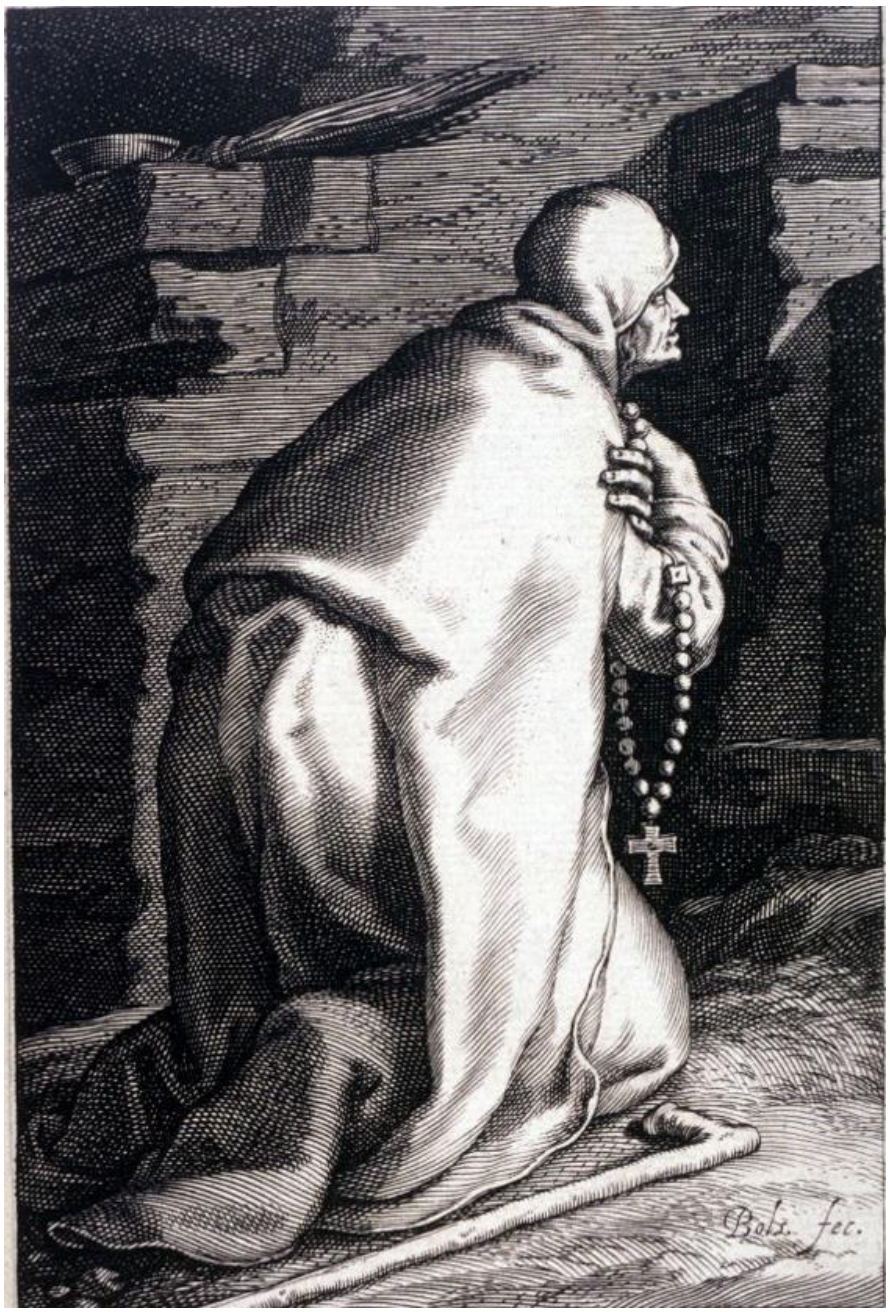

B. Bolswert podľa A. Bloemaert: Sv. Pelagia (16.-17.st.)

Pelagius - (✞418/429); írsky mních, zakladateľ *pelagianizmu*; jeho učenie odmietajúce *prvotný hriech* bolo označené *katolíckou cirkvou* za *herézu*; čisto z praktických dôvodov nami zahrnutý medzi *kresťanských svätcov*

Pelasgovia - predgrécke obyvateľstvo v *egejskej* oblasti; o existencii týchto praobyvateľov niet sporu, hoci nevieme nič bezpečné o ich etnickom pôvode; v súčasnosti prevláda názor, že boli rovnako ako Gréci indoeurópskeho pôvodu; prvé grécke kmene osídľujúce Peloponéz ich sčasti vyhnali a sčasti s nimi asimilovali Dórovia, ktorí prišli na Peloponéz zač. 12.st.pr.Kr.; stopy Pelasgov sa zachovali najmä v názvoch vrchov, riek a daktorých miest; pozri *grécke kmene, grécka antická kultúra; Theia/Thea/Thiam*

http://en.wikipedia.org/wiki/Pelasgian_Creation_Myth#Pelasgian_creation_myth

pelasgické stavby - názov podľa mýtického národa *Pelasgov*; tiež *kyklopské múry*

Pelasgos - v *gréckej mytológii* praotec národa *Pelasgov*, kráľ v Argolide; podľa jednej verzie bol prvým človekom na svete (pozri *mýty stvoriteľské*) a zrodil sa zo zeme v *Arkádii* (porovnaj *Adam*; pozri *hlina*); stvorila ho bohyňa *Euronyme*; podľa inej verzie bol synom kráľa Palaichtona; práve tento Pelasgos sa ujal líbyjského kráľa *Danaa*, keď ho prenasledoval egyptský kráľ *Aigyptos*, ktorý ho chcel prinútiť, aby svojich 50 dcér (pozri *Danaídy*) oženil s 50 Aigyptovými synmi; Pelasgos sa Aigyptovi postavil, utrpel porážku a uprchol do najsevernejšej časti Peloponézu, kde zomrel